

VAI TRÒ CỦA CHỦ NGHĨA YÊU NƯỚC ĐỐI VỚI ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

✍ NGUYỄN HẢI HOÀNG*

Ngày nhận: 12/4/2020

Ngày phân biện: 22/4/2020

Ngày duyệt đăng: 20/5/2020

Tóm tắt: Chủ nghĩa yêu nước đóng vai trò quan trọng, quyết định đến sự tồn tại và phát triển của Đảng Cộng sản Việt Nam, vậy vai trò đó được thể hiện như thế nào, đó chính là nội dung cơ bản mà tác giả muốn làm rõ trong bài viết này.

Từ khóa: Chủ nghĩa yêu nước; Đảng Cộng sản Việt Nam; Chủ nghĩa yêu nước và Đảng Cộng sản Việt Nam.

PATRIOTISM PLAYS AN IMPORTANT ROLE IN THE VIETNAMESE COMMUNIST PARTY

Abstract: Patriotism plays an important role, determine the existence and development of the Vietnamese Communist Party, So how is that role played? That is the basic content that the author wants to clarify in this article.

Keywords: Patriotism; The Vietnamese Communist Party; Patriotism and The Vietnamese Communist Party.

1. Đặt vấn đề

Chủ nghĩa yêu nước là một trong những nét đặc trưng thể hiện bản sắc văn hóa của cộng đồng người Việt, nó được hình thành một cách tất yếu và đồng hành cùng dân tộc trong suốt chặng đường dựng nước và giữ nước; nó được thể hiện thông qua hệ giá trị khẳng định vị thế độc lập, tự chủ của quốc gia, dân tộc, cũng như coi trọng vị thế làm chủ của người dân. Điều này đã không ngừng được khẳng định qua các giai đoạn lịch sử của dân tộc, như: “Sông núi nước Nam vua Nam ở, Rành rành định phận ở sách trời; Như nước Đại Việt ta từ trước, Vốn xưng nền văn hiến đã lâu”¹,... hay “Khoan thư sức dân làm kế sâu rễ, bền gốc; Đầy thuyền cũng là dân, lật thuyền cũng là dân và lật thuyền mới biết dân như nước”²... Như vậy, có thể nhận thấy rằng chủ nghĩa yêu nước ở Việt Nam được thể hiện sinh động ở hệ giá trị lấy dân làm gốc, đặt lợi ích của nhân dân và dân tộc lên trên hết và trước hết. Tiếp tục kế thừa tinh thần này, Đảng Cộng sản Việt Nam đã chuyển nó thành một hệ giá trị cơ bản và là một trong những nhân tố quyết định đến quá trình hình thành, phát triển của Đảng Cộng sản Việt Nam trong suốt chặng đường 90 năm qua; đây cũng chính là nhân tố tạo nên điểm đặc sắc, sức sống mãnh liệt mà không một lực lượng nào có thể sánh kịp và thay thế trong

quá trình thực hiện cách mạng ở Việt Nam. Nhờ quán triệt nền tảng tư tưởng này, biến nó thành kim chỉ nam hành động ở mỗi giai đoạn lịch sử, mà Đảng Cộng sản Việt Nam đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ lịch sử giao phó, giành được những thắng lợi to lớn có ý nghĩa lịch sử, có tầm ảnh hưởng quyết định, không những đến vận mệnh dân tộc mà còn làm điểm tựa, niềm tin cho nhân dân và các lực lượng tiến bộ trong khu vực và trên thế giới, trong sự nghiệp cách mạng chung giải phóng dân tộc, vì độc lập dân tộc, hòa bình ổn định và tiến bộ của nhân loại. Chủ nghĩa yêu nước mãi mãi là giá trị cơ bản, cốt lõi không những của dân tộc Việt Nam mà còn là giá trị bất biến của Đảng Cộng sản Việt Nam - đội tiên phong của giai cấp công nhân, nhân dân lao động, đại biểu trung thành lợi ích của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và toàn dân tộc, là cơ sở để Đảng hoàn thành vai trò lãnh đạo của mình, quy tụ và thực hiện đại đoàn kết dân tộc, là ngọn đuốc soi đường cho Đảng trong sự nghiệp cách mạng giải phóng dân tộc, vì độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội.

* Trường Đại học Công đoàn

¹ Bình Ngô Đại cáo, Văn thư lưu trữ mở Wikisource.

² Nguyễn Trãi, *Toàn tập*, Nxb Khoa học xã hội, 1976, tr.281.

2. Chủ nghĩa yêu nước - nhân tố quyết định sự ra đời của Đảng Cộng sản Việt Nam

Tính quy luật trong sự hình thành của Đảng Cộng sản đã được các nhà sáng lập ra chủ nghĩa xã hội khoa học chỉ rõ, đó là sự kết hợp của hai yếu tố: “Chủ nghĩa Mác - Lênin với phong trào công nhân”³. Thật vậy, trong tác phẩm Tuyên ngôn Đảng cộng sản, C.Mác và Ph.Ăngghen đã chỉ rõ: “Về mặt thực tiễn, những người cộng sản là bộ phận kiên quyết nhất trong các đảng công nhân ở tất cả các nước, là bộ phận luôn luôn thúc đẩy phong trào tiến lên, về mặt lý luận, họ hơn bộ phận còn lại của giai cấp vô sản ở chỗ là họ hiểu rõ những điều kiện, tiến trình và kết quả chung của phong trào vô sản... Những quan điểm lý luận của những người cộng sản... là biểu hiện khái quát của những quan hệ thực tại của một cuộc đấu tranh giai cấp hiện có, của một sự vận động lịch sử đang diễn ra trước mắt chúng ta”⁴ và nền tảng lý luận này của Đảng Cộng sản đến V.I.Lênin đã được khẳng định rõ: “Chủ nghĩa Mác là lý luận của phong trào giải phóng của giai cấp vô sản”⁵. Như vậy, thông qua cuộc đấu tranh chống giai cấp tư sản, giai cấp công nhân phát triển từ trình độ tự phát lên trình độ tự giác, được soi sáng bởi chủ nghĩa Mác - Lênin nhận thức lý luận về vai trò lịch sử của mình; sự thâm nhập của Chủ nghĩa Mác - Lênin vào phong trào công nhân, dẫn đến sự hình thành chính đảng của giai cấp công nhân. “Đảng là sự kết hợp phong trào công nhân với chủ nghĩa xã hội khoa học”⁶, đây chính là quy luật chung trong việc hình thành chính đảng của giai cấp công nhân - Đảng Cộng sản. Nhưng trong mỗi quốc gia, sự kết hợp ấy là sản phẩm của lịch sử, lại được thực hiện bằng những con đường đặc biệt, tùy theo điều kiện không gian và thời gian. Ở Việt Nam, quy luật này có biểu hiện đặc thù và Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ, ở nước ta thực tiễn lịch sử đã chứng minh rằng: “Chủ nghĩa Mác - Lênin kết hợp với phong trào công nhân và phong trào yêu nước đã dẫn tới việc thành lập Đảng Cộng sản Đông Dương vào đầu năm 1930”⁷.

Với tư duy nhạy bén, nhìn xa trông rộng, óc phê phán tinh tường, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nhìn ra tính quy luật, cũng như điểm khác biệt trong việc ra đời của Đảng Cộng sản Việt Nam, đây cũng chính là một trong những cống hiến xuất sắc của Người đối với sự phát triển của chủ nghĩa Mác - Lênin về sự thành lập chính đảng của giai cấp vô sản ở những nước thuộc địa nửa phong kiến, như ở Việt Nam, bị chủ nghĩa thực dân thống trị, nền kinh tế hết sức lạc hậu, què quặt, công nghiệp gần như chưa phát triển, giai cấp công nhân tuy đã ra đời và sống khá

tập trung song còn nhỏ bé, chưa đại diện cho toàn bộ phong trào dân tộc, vì vậy cần phải có thêm một nhân tố nữa đó chính là chủ nghĩa yêu nước. Chính từ nhận thức đó, trong quá trình chuẩn bị thành lập Đảng, Hồ Chí Minh đã định hướng đúng đắn cho sự vận động của hai quá trình: một là, đưa phong trào yêu nước chuyển dần từ lập trường quốc gia sang khuynh hướng mácxít, rồi từ khuynh hướng mácxít chuyển sang lập trường cộng sản; hai là, đưa phong trào công nhân, chuyển dần từ trình độ tự phát sang trình độ tự giác, trong đó nhân tố đóng vai trò quyết định, bảo đảm sự chuyển biến về chất của phong trào công nhân và phong trào yêu nước là chủ nghĩa Mác - Lênin.

Xuất phát từ chủ nghĩa yêu nước và trưởng thành từ phong trào quốc tế cộng sản, đồng thời với khảo sát nghiên cứu thực tiễn vô cùng phong phú, sinh động, hơn ai hết Hồ Chí Minh thấm nhuần và hiểu rõ giá trị của chủ nghĩa Mác - Lênin, Người đã khẳng định: “Bây giờ học thuyết nhiều, chủ nghĩa nhiều, nhưng chủ nghĩa chân chính nhất, chắc chắn nhất, cách mệnh nhất là chủ nghĩa Lênin”⁸, “Chủ nghĩa Mác - Lênin đối với chúng ta, những người cách mạng và nhân dân Việt Nam, không những là cái “cẩm nang” thần kỳ, không những là cái kim chỉ nam, mà còn là mặt trời soi sáng con đường chúng ta đi tới thắng lợi cuối cùng, đi tới chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản”⁹. Đồng thời, từ lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin về giai cấp công nhân, Người cũng đã thấy được xu hướng vận động, vị trí, vai trò lãnh đạo của giai cấp công nhân Việt Nam, đối với phong trào cách mạng giải phóng dân tộc, khi họ thấm nhuần và giác ngộ được chủ nghĩa Mác - Lênin về sứ mệnh lịch sử của mình. Tuy nhiên, đối với quá trình hình thành Đảng Cộng sản Việt Nam, Hồ Chí Minh thấy

³ Học viện chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh (2017), Giáo trình cao cấp lý luận chính trị, tập 3, Chủ nghĩa xã hội khoa học, Nxb Lý luận chính trị, HN, tr.63.

⁴ C.Mác và Ph.Ăngghen (2002): Toàn tập, tập 4, Nxb Chính trị Quốc gia, HN, tr.614-615.

⁵ V.I.Lênin (1980), *Toàn tập*, tập 26, Nxb Tiến bộ, Mátxcova, tr.281.

⁶ Hội đồng Trung ương chỉ đạo biên soạn giáo trình Quốc gia các bộ môn khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh (2014), Giáo trình Chủ nghĩa xã hội khoa học, Nxb Chính trị Quốc gia, HN, tr.111.

⁷ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 12, Nxb Chính trị Quốc gia, HN, tr.406.

⁸ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 2, Nxb Chính trị Quốc gia, HN, tr.289.

⁹ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 12, Nxb Chính trị Quốc gia, HN, tr.563.

ràng, cần phải bổ sung thêm thành tố phong trào yêu nước, coi nó là một trong ba yếu tố kết hợp, dẫn đến việc hình thành Đảng Cộng sản Việt Nam. Sở dĩ như vậy là vì: phong trào yêu nước có vị trí, vai trò cực kỳ to lớn trong quá trình phát triển của dân tộc Việt Nam. Chủ nghĩa yêu nước là giá trị tinh thần trường tồn trong lịch sử dân tộc Việt Nam, có vai trò cực kỳ to lớn và là nhân tố chủ đạo, quyết định thắng lợi sự nghiệp chống ngoại xâm của dân tộc ta; khi thực dân Pháp xâm lược, một lần nữa chủ nghĩa yêu nước tiếp tục được bộc lộ, biểu hiện ở các tầng lớp, giai cấp khác nhau thông qua các phong trào đấu tranh của họ. Chủ nghĩa yêu nước liên tục và bền bỉ trong hàng nghìn năm dựng nước và giữ nước đã kết thành chủ nghĩa yêu nước, đã trở thành giá trị văn hóa tốt đẹp nhất của dân tộc Việt Nam. Xét về bản chất phong trào đấu tranh của giai cấp công nhân cũng như của giai cấp nông dân và các tầng lớp xã hội khác, đều là sự tiếp nối và thể hiện tiếng nói yêu nước của các giai cấp, tầng lớp đó trong bối cảnh thực hiện mục tiêu chung là chống lại ách áp bức giai cấp, chống lại ách áp bức dân tộc của cách mạng Việt Nam. Do đó, ở Việt Nam phong trào công nhân cũng như phong trào đấu tranh của giai cấp nông dân và các tầng lớp xã hội khác không loại trừ nhau mà hòa vào nhau, bổ trợ cho nhau trên nền tảng chung của phong trào yêu nước, của chủ nghĩa yêu nước.

Tính quy luật của sự ra đời Đảng Cộng sản Việt Nam, cũng như vai trò của chủ nghĩa yêu nước được thể hiện qua phong trào yêu nước của các giai cấp, tầng lớp đối với sự ra đời của Đảng Cộng sản Việt Nam, đã được chính thực tiễn vận động lịch sử của phong trào cách mạng Việt Nam trước năm 1930 cũng như sự kiện Đảng Cộng sản Đông Dương ra đời ngày 3/2/1930 minh chứng. Chủ nghĩa yêu nước đóng vai trò là cơ sở xã hội, là điều kiện cần, là hệ sinh thái cho sự ra đời của Đảng; nó chính là cội nguồn sức sống, không ngừng bổ sung lực lượng của Đảng, là biểu hiện tập trung lợi ích, nguyện vọng, phẩm chất, trí tuệ không những của giai cấp công nhân, nhân dân lao động mà còn của toàn dân tộc. Ở Việt Nam giữa Đảng với Chủ nghĩa Mác - Lênin, phong trào công nhân và phong trào yêu nước có mối quan hệ hữu cơ, không thể tách rời; trong đó Chủ nghĩa Mác - Lênin được thâm nhập vào, làm biến đổi về chất phong trào công nhân và phong trào yêu nước, tạo thành cơ sở lý luận, cơ sở xã hội, giai cấp quyết định sự ra đời của Đảng. Những đảng viên của Đảng Cộng sản phải là những người yêu nước, giác ngộ về sứ mệnh lịch sử của giai cấp công

nhân và đứng trên lập trường của giai cấp này; còn Đảng lãnh đạo, giác ngộ cho toàn bộ giai cấp và nhân dân lao động sức mạnh đoàn kết, nghị lực cách mạng, trí tuệ và hành động cách mạng của toàn bộ giai cấp và nhân dân lao động, trên cơ sở đó lôi cuốn toàn bộ nhân dân lao động và cả dân tộc đứng lên hành động theo đường lối của Đảng, nhằm hoàn thành sự nghiệp cách mạng dân tộc.

Như vậy, vai trò quyết định của chủ nghĩa yêu nước đến sự ra đời của Đảng Cộng sản Việt Nam, được thể hiện thông qua các phong trào yêu nước của các giai cấp, tầng lớp trong bối cảnh đất nước bị đô hộ và xâm lược, bởi đế quốc Pháp, đặc biệt là phong trào yêu nước của giai cấp công nhân; thực tiễn đấu tranh của những phong trào yêu nước này, đã đòi hỏi cần phải có một tổ chức tiên phong, lãnh đạo phong trào đấu tranh giai cấp, phong trào yêu nước của cách mạng Việt Nam. Chính vì vậy, trên nền tảng của phong trào yêu nước mà Đảng cộng sản Việt Nam đã ra đời như một tất yếu, đáp lại lời kêu gọi lịch sử của phong trào cách mạng Việt Nam. Ra đời trên nền tảng chủ nghĩa yêu nước với đường lối chính trị đúng đắn, phù hợp với nhu cầu lịch sử, đáp ứng được nguyện vọng của nhân dân, đồng thời vận động theo quỹ đạo của tiến bộ nhân loại, Đảng đã thu hút vào mình tinh hoa, khí phách của giai cấp và dân tộc, do đó, từ khi ra đời, Đảng không những là Đảng mácxít chân chính, mà còn là Đảng của dân của nước, đáp ứng được yêu cầu lịch sử và đủ sức lãnh đạo phong trào cách mạng Việt Nam.

3. Chủ nghĩa yêu nước - Nhân tố quyết định sự phát triển và trường tồn của Đảng Cộng sản Việt Nam

Quyết định đến sự phát triển của Đảng Cộng sản Việt Nam có nhiều nhân tố, trong đó đặc biệt phải kể đến chủ nghĩa yêu nước. Hình thành trên nền tảng chủ nghĩa yêu nước và quán triệt sâu sắc cơ sở này trong suốt 90 năm qua, Đảng Cộng sản Việt Nam đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ lịch sử của mình, giành được những thắng lợi to lớn có ý nghĩa lịch sử, thực hiện giải phóng hoàn toàn dân tộc, từng bước xây dựng những nền tảng vững chắc cho chủ nghĩa xã hội, đem lại thế và lực mới cho đất nước, tích cực, chủ động hội nhập quốc tế, là thành viên có trách nhiệm trong cộng đồng quốc tế và những thành quả cách mạng đó trong tiến trình chung của cách mạng thế giới vì độc lập dân tộc, hòa bình, ổn định và tiến bộ của nhân loại đã được thế giới ghi nhận. Nhờ chủ nghĩa yêu nước mà Đảng đã đồng hành cùng dân tộc qua những thăng trầm lịch sử, từng bước ngày càng phát triển vững chắc, cùng với

sự phát triển của dân tộc. Điều này được thể hiện thông qua tôn chỉ, mục đích, giá trị mà Đảng theo đuổi thực hiện, cũng như những quyết sách tại mỗi thời kỳ lịch sử của dân tộc.

Trong quá trình lãnh đạo từ ngày thành lập đến nay, dưới những hình thức và tên gọi khác nhau, xuất phát từ yêu cầu của lịch sử tại mỗi giai đoạn, đồng thời trên nền tảng của chủ nghĩa yêu nước, Đảng Cộng sản Việt Nam đã năm lần ban hành cương lĩnh hoặc những văn bản có tính cương lĩnh. Mỗi cương lĩnh đều chứa đựng những giá trị nội dung, ý nghĩa lớn lao riêng và có vai trò lịch sử trọng đại, đối với vận mệnh của Đảng và dân tộc ta. Các Cương lĩnh năm 1930 đã đưa đến ba cao trào cách mạng trong những năm 30, 40 thế kỷ trước và thắng lợi huy hoàng của Cách mạng Tháng Tám 1945; đồng thời là cơ sở cho Đảng ta đề ra đường lối kháng chiến toàn dân, toàn diện, trường kỳ, tự lực cánh sinh chống thực dân Pháp xâm lược. Cương lĩnh năm 1951 định hướng cho quyết tâm đi đến thắng lợi trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp, xây dựng miền Bắc xã hội chủ nghĩa, tạo tiền đề cho Đại hội III (9/1960) của Đảng đề ra đường lối tiến hành đồng thời hai nhiệm vụ chiến lược tập trung kháng chiến chống Mỹ, cứu nước hoàn thành cách mạng dân tộc dân chủ ở miền Nam diễn ra suốt từ sau Hiệp định Giơnevơ (7/1954) đến năm 1975, giải phóng miền Nam, thống nhất Tổ quốc, cả nước cùng quá độ lên chủ nghĩa xã hội. Cương lĩnh năm 1991 là bước phát triển, hoàn chỉnh các Cương lĩnh trước đó của Đảng, mở đầu cho quá trình nhận thức đầy đủ hơn, ngày càng rõ ràng hơn về chủ nghĩa xã hội và xây dựng xã hội xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Cương lĩnh 2011 thể hiện niềm tin vững chắc của Đảng trên cơ sở khoa học, thực tiễn về mục tiêu, con đường đi lên chủ nghĩa xã hội. Niềm tin của Đảng tạo thành niềm tin của đại đa số cán bộ, đảng viên, nhân dân; khắc phục cơ bản sự mơ hồ về sự thay đổi bản chất và tiền đề của chủ nghĩa tư bản, sự dao động, hoài nghi về tương lai của chủ nghĩa xã hội. Đây là cơ sở quan trọng góp phần củng cố sự thống nhất tư tưởng trong Đảng, sự đồng thuận xã hội.

Những điểm chung trong các Cương lĩnh của Đảng là tư tưởng nhất quán về cách mạng dân tộc dân chủ Việt Nam tất yếu đến cách mạng xã hội chủ nghĩa, độc lập dân tộc gắn với chủ nghĩa xã hội; nhân dân là động lực cách mạng; Đảng Cộng sản lãnh đạo cách mạng; Nhà nước, Chính phủ, quân đội của nhân dân; xây dựng nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh. Đặc biệt, trong đó phải kể đến Cương

lĩnh đầu tiên tại Hội nghị thành lập Đảng (2/1930), đóng vai trò như điểm khởi đầu đúng đắn của Đảng trong quá trình vận động của cách mạng Việt Nam. Ngay từ đầu, trên cơ sở được trang bị bởi nền tảng của chủ nghĩa yêu nước mà Đảng đã xác định đúng đắn, xuyên suốt về những nội dung cơ bản nhất của tiến trình cách mạng Việt Nam. Sự đúng đắn của Cương lĩnh được khẳng định qua thực tiễn đấu tranh cách mạng và xây dựng đất nước trong suốt 90 năm qua, những nội dung đó bao gồm: xác định rõ con đường, nhiệm vụ, mục tiêu cơ bản của cách mạng Việt Nam là “làm tư sản dân quyền cách mạng và thổ địa cách mạng, để đi tới xã hội cộng sản”¹⁰, đồng thời cũng xác định rõ nhiệm vụ, mục tiêu của cách mạng tư sản dân quyền và thổ địa cách mạng (sau này gọi là cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân), phân tích mối quan hệ gắn bó giữa hai nhiệm vụ cơ bản là chống đế quốc và chống phong kiến, gắn bó chặt chẽ với nhau, nhưng trước hết phải đánh đổ đế quốc, làm cho nước Việt Nam hoàn toàn độc lập. Nhiệm vụ này của cách mạng được thực hiện bởi toàn thể dân tộc Việt Nam, trên cơ sở chiến lược đại đoàn kết toàn dân tộc, trong đó chủ nghĩa yêu nước là nền tảng cơ sở cho sự thống nhất, nhằm tập hợp lực lượng, tạo ra sức mạnh tổng hợp của cách mạng; trong đó Đảng là hạt nhân của khối đại đoàn kết toàn dân tộc được tổ chức ra để diu dắt giai cấp vô sản lãnh đạo quần chúng lao khổ đấu tranh giải phóng toàn thể anh chị em bị áp bức, bóc lột “để tiêu trừ tư bản đế quốc chủ nghĩa, làm cho thực hiện xã hội cộng sản”¹¹.

Với cương lĩnh chính trị đúng đắn, ngay từ khi ra đời Đảng đã trở thành lực lượng lãnh đạo, tập hợp xung quanh mình toàn thể dân tộc làm cách mạng. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “Cương lĩnh ấy rất phù hợp với nguyện vọng thiết tha của đại đa số nhân dân ta là nông dân. Vì vậy, Đảng đã đoàn kết được những lực lượng cách mạng to lớn chung quanh giai cấp mình. Còn các đảng phái của các giai cấp khác thì hoặc bị phá sản, hoặc bị cô lập. Do đó, quyền lãnh đạo của Đảng ta - Đảng của giai cấp công nhân - không ngừng củng cố và tăng cường”¹². Dưới ánh sáng soi đường của Cương lĩnh, Đảng ta đã dẫn dắt toàn dân tộc vượt qua mọi khó khăn, thử

¹⁰ Đảng Cộng sản Việt Nam (1998), Văn kiện Đảng toàn tập, tập 2, Nxb Chính trị Quốc gia, HN, tr.2.

¹¹ Đảng Cộng sản Việt Nam (1998), Văn kiện Đảng toàn tập, tập 2, Nxb Chính trị Quốc gia, HN, tr.7.

¹² Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 10, Nxb Chính trị Quốc gia, HN, tr.9.

thách, thực hiện thắng lợi mục tiêu giải phóng dân tộc, giải phóng xã hội và đang trên đường xây dựng nước Việt Nam giàu, mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.

Trải qua các chặng đường lịch sử đấu tranh, với các giai đoạn cách mạng thực hiện nhiệm vụ cụ thể trong lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện Cương lĩnh, Đảng có lúc cũng phạm sai lầm, khuyết điểm nghiêm trọng do giáo điều, chủ quan, duy ý chí, vi phạm quy luật khách quan; do nhận thức của Đảng trên một số lĩnh vực còn hạn chế; không ít vấn đề lý luận và thực tiễn còn chưa đủ sáng tỏ, nhưng nhờ được trang bị bởi cơ sở xã hội và thực tiễn của chủ nghĩa yêu nước với tinh thần “Nếu dân đói, Đảng và Chính phủ có lỗi; nếu dân rét là Đảng và Chính phủ có lỗi; nếu dân dốt là Đảng và Chính phủ có lỗi; nếu dân ốm là Đảng và Chính phủ có lỗi”¹³, Đảng ta đã nhận ra, thẳng thắn tự phê bình và nghiêm túc sửa chữa, khắc phục có kết quả. Và qua mỗi vấp vấp, sai lầm Đảng thêm trưởng thành. Tiếp tục kế thừa tư tưởng lấy dân làm gốc trong quá trình lãnh đạo, kiên quyết, kiên trì và kiên định với mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội trong mọi hoạt động, Đảng đã chủ động tiến hành công cuộc đổi mới, hội nhập, trước bối cảnh tình hình thế giới diễn biến phức tạp, khó lường, bằng việc cụ thể hóa Cương lĩnh chính trị trong thời kỳ cách mạng mới, thông qua Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội (1991) và được bổ sung, phát triển năm 2011. Với tinh thần “Đảng không có lợi ích nào khác ngoài việc phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân”¹⁴ đã được xác định trong Cương lĩnh của Đảng (2011), chắc chắn “Cương lĩnh của Đảng là ngọn cờ chiến đấu vì thắng lợi của sự nghiệp xây dựng đất nước Việt Nam từng bước quá độ lên chủ nghĩa xã hội, định hướng cho mọi hoạt động của Đảng, Nhà nước, của hệ thống chính trị và nhân dân ta trong những thập kỷ tới. Thực hiện thắng lợi Cương lĩnh này, nước nhà nhất định trở thành một nước xã hội chủ nghĩa phồn vinh, hạnh phúc”¹⁵; Đảng Cộng sản Việt Nam xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân.

Như vậy chủ nghĩa yêu nước đóng vai trò là một trong những nhân tố đặc sắc quyết định đến sự phát triển của Đảng Cộng sản Việt Nam trong quá trình lãnh đạo phong trào cách mạng dân tộc ở chỗ, nó là mục tiêu, đồng thời là cơ sở, động lực, là nguyên tắc bất biến, là tiền đề xuất phát điểm cho mỗi quyết sách cũng như hoạt động chung của Đảng. Trung thành với mục tiêu vì hạnh phúc của nhân dân, vì sự

trường tồn của dân tộc, đồng thời quán triệt nguyên tắc này trên tinh thần dĩ bất biến, ứng vạn biến, trong đó hạnh phúc của nhân dân, độc lập của dân tộc là cái bất biến, đã làm cho Đảng Cộng sản Việt Nam luôn chủ động, tích cực ứng phó trong mọi tình huống để đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác, xứng đáng là đội tiên phong chính trị, người lãnh đạo chân chính duy nhất của cả dân tộc, được nhân dân tin cậy, trở thành niềm tin sắt son, niềm tự hào của dân tộc Việt Nam.

4. Kết luận

Trên nền tảng kết hợp giữa Chủ nghĩa Mác - Lênin với phong trào công nhân và phong trào yêu nước, Đảng Cộng sản Việt Nam đã hình thành và phát triển như một tất yếu, phù hợp với quy luật phát triển của xã hội. Trong suốt 90 năm qua vai trò lãnh đạo, đồng hành cùng dân tộc của Đảng không ngừng được củng cố và ngày càng phát triển, sở dĩ có như vậy là vì ngoài lợi ích của giai cấp công nhân, của nhân dân lao động, lợi ích của toàn dân tộc Việt Nam, lợi ích của nhân dân tiến bộ trên thế giới, Đảng không có lợi ích nào khác; vai trò lãnh đạo của Đảng là do dân ủy thác cho, Đảng sẽ mất vai trò lãnh đạo nếu Đảng xa rời dân, quan liêu, hách dịch với dân. Chủ nghĩa yêu nước là vũ khí sắc bén, là hệ miễn dịch của Đảng giúp cho Đảng đánh bại mọi kẻ thù, vượt qua mọi khó khăn, thử thách, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ cách mạng giao phó. Trung thành với tôn chỉ “Đảng Cộng sản Việt Nam là đội tiên phong của giai cấp công nhân, đồng thời là đội tiên phong của nhân dân lao động và của dân tộc”¹⁶, chắc chắn “Đảng là đạo đức, là văn minh”, tiêu biểu cho trí tuệ, danh dự, lương tâm của dân tộc và tiếp tục đồng hành, trường tồn cùng với sự phát triển của dân tộc. Chúng ta tin tưởng rằng, với sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam trên nền tảng chủ nghĩa yêu nước, dân tộc Việt Nam sẽ bước lên đài vinh quang, thực hiện thành công mục tiêu dân giàu nước mạnh xã hội dân chủ công bằng văn minh và không ai bị bỏ

(Xem tiếp trang 52)

¹³ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 9, Nxb Chính trị Quốc gia, HN, tr.518.

¹⁴ Đảng Cộng sản Việt Nam (2011), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb Chính trị Quốc gia, HN, tr.83.

¹⁵ Đảng Cộng sản Việt Nam (2011), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb Chính trị Quốc gia, HN, tr.90.

¹⁶ Đảng Cộng sản Việt Nam (2011), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb Chính trị Quốc gia, HN, tr.89.

nhiều tệ nạn xã hội nghiêm trọng xuất hiện. Đất nước lâm vào khủng hoảng trầm trọng về kinh tế xã hội. Khi đổi mới, những năm đầu, Đảng tập trung vào ba chương trình kinh tế lớn (lương thực - thực phẩm, hàng tiêu dùng, hàng xuất khẩu), ra khoán 10, là sự vận dụng sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về phát triển công nghiệp, nông nghiệp, coi đó là hai chân của nền kinh tế nước nhà. Sau 1 năm thực hiện khoán 10, cuối năm 1989, Việt Nam sản xuất được 20,5 triệu tấn lương thực, đáp ứng nhu cầu đời sống nhân dân, đủ dự trữ, có xuất khẩu và đứng hàng thứ ba trên thế giới.

Do tác động của kinh tế thị trường, tình hình thế giới, trong nước, một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên, người dân suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống, sa vào quan liêu, tham nhũng, lãng phí, làm cho nhân dân mất niềm tin, bất bình. Chấn chỉnh những biểu hiện đó, Đảng phát động cuộc vận động học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong toàn Đảng, toàn dân, toàn quân, thu hút đông đảo các lực lượng trong xã hội tham gia, trở thành sinh hoạt chính trị sâu rộng, tạo nên nhiều chuyển biến tích cực trong đời sống xã hội, góp phần ngăn chặn, đẩy lùi nhiều tệ nạn, đặc biệt trong các cơ quan Đảng, Nhà nước. Nhiều vụ cố ý làm trái quy định của Nhà nước về quản lý kinh tế, xã hội gây hậu quả nghiêm trọng bị đưa ra pháp luật, thu hồi tài sản cho Nhà nước, làm trong sạch đội ngũ cán bộ của Đảng, củng cố niềm tin của nhân dân. Nhân dân biết cần cù, tiết kiệm hơn trong cuộc sống, sinh hoạt, tác phong khoa học, ngăn nắp, gọn gàng hơn. Tình yêu thương giữa con người với con người được biểu hiện sinh động, dưới nhiều hình thức. Trong những ngày toàn Đảng, toàn dân, toàn quân chung tay chống dịch covid-19 mới thấy những giá trị tốt đẹp của người Việt Nam tỏa sáng muôn màu, làm cho nhân dân ấm lòng, Đảng thêm động lực, bạn bè thế giới khâm phục, ngưỡng mộ.

Thực tiễn chứng minh tư tưởng Hồ Chí Minh đã, đang soi đường cho sự nghiệp cách mạng của nhân dân Việt Nam giành thắng lợi. Có thể nói, đường lối của Đảng là hiện thân của tư tưởng Hồ Chí Minh, cội nguồn cho mọi thắng lợi trong cách mạng Việt Nam, từ thắng lợi trong cuộc đấu tranh giành chính quyền, thắng lợi trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, cho đến thắng lợi bước đầu của sự nghiệp đổi mới. Nhìn về quá khứ và hiện tại, chúng ta hoàn toàn tin tưởng và khẳng định chắc chắn rằng, tư tưởng Hồ Chí Minh tiếp tục và mãi mãi soi đường cho sự nghiệp cách mạng của Đảng và nhân dân Việt Nam giành thắng lợi. Việc học tập,

vận dụng sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh sẽ góp phần làm cho cuộc sống trở nên tốt đẹp hơn, thực hiện mục tiêu cao đẹp mà Đảng đề ra “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”. Đó không chỉ là trách nhiệm, nghĩa vụ mà còn là niềm tự hào thiêng liêng của mỗi người dân Việt Nam, thể hiện lòng kính trọng và sự biết ơn vô hạn đối với những hy sinh cống hiến của Hồ Chí Minh. □

Tài liệu tham khảo

1. Ban Tuyên giáo Trung ương, Trung tâm Thông tin công tác tư tưởng (2007): *117 chuyện kể về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh*, Hà Nội.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Đảng Toàn tập, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2007, tập 7.
3. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 3, Nxb CTQG, Hà Nội.
4. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 4, Nxb CTQG, Hà Nội.
5. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 5, Nxb CTQG, Hà Nội.
6. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 6, Nxb CTQG, Hà Nội.
7. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 7, Nxb CTQG, Hà Nội.
8. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 8, Nxb CTQG, Hà Nội.
9. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 9, Nxb CTQG, Hà Nội.
10. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 10, Nxb CTQG, Hà Nội.
11. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 11, Nxb CTQG, Hà Nội.
12. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 12, Nxb CTQG, Hà Nội.
13. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 13, Nxb CTQG, Hà Nội.
14. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 15, Nxb CTQG, Hà Nội.
15. GS. Song Thành (chủ biên, 2006), *Hồ Chí Minh tiểu sử*, Nxb Lý luận chính trị, Hà Nội.

VAI TRÒ CỦA CHỦ NGHĨA...

(Tiếp theo trang 63)

lại phía sau trong quá trình phát triển chung đó của dân tộc. □

Tài liệu tham khảo

1. C.Mác và Ph.Ăngghen (2002), *Toàn tập*, tập 4, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam (1998), *Văn kiện Đảng toàn tập*, tập 2, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
3. Đảng Cộng sản Việt Nam (2011), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
4. Học viện chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh (2017), *Giáo trình cao cấp lý luận chính trị*, tập 3, Chủ nghĩa xã hội khoa học, Nxb Lý luận chính trị, Hà Nội.
5. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 12, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
6. Hội đồng Trung ương chỉ đạo biên soạn giáo trình Quốc gia các bộ môn khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh (2014), *Giáo trình Chủ nghĩa xã hội khoa học*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
7. V.I.Lênin (1980), *Toàn tập*, tập 26, Nxb Tiến bộ, Mátxcova.